

130. Stieren houden voor de biologische fokkerij

Steeds meer biologische melkveehouders kiezen voor het houden van een stier op het bedrijf. Op deze manier maken zij ineens een grote stap richting een biologische fokkerij. Immers, de koeien kunnen op de natuurlijkste manier worden gedekt. Daarbij komt ook dat een stier op het bedrijf lekker makkelijk en goedkoop is. De meeste boeren kiezen voor de meest natuurlijke wijze van het houden van de stier: tussen de koeien in de ligboxenstal of de wei.

De vraag is of dit verstandig is. Stieren zijn gevaarlijke dieren. Ze kunnen heel lang rustig blijven maar opeens agressief worden. Verschillende factoren spelen hierbij een rol. Deze factoren zijn in het kader van de cursus "Bedrijfseigen fokkerij" op een rij gezet door onderzoek op 8 fundamenteel fokbedrijven van de Vereniging voor de fokkerij van het FH ras. Dit zijn bedrijven die jaarlijks 2 tot 5 volwassen stieren op het bedrijf houden. Op geen van deze bedrijven worden de stieren tussen de koeien gehouden, maar staan de stieren in aparte stallen of boxen. Op deze manier hoeft het houden van stieren geen problemen te geven.

Uit het onderzoek kwamen de volgende tips naar voren:

Gedrag:

1. Houd alleen jonge stieren aan (tot 2 jaar). Een stier kan al dekken vanaf 1 jaar en er kan eventueel sperma worden ingevroren op het bedrijf.
2. Houd een stier niet langer aan dan nodig in de kudde, als hij niet meer kan/mag dekken (als de koeien b.v. in het najaar allen drachtig zijn) wordt hij vaak gefrustreerd en gevaarlijk.
3. Maak stieren van jongs af aan mak door hen veel aandacht te geven, maar pas op, de makke stier kan ook zo omslaan in zijn gedrag!
4. Houd de stier altijd in de gaten wanneer je het hok in moet of met hem gaat lopen.
5. Ring de stier tijdig en laat hem wennen aan het gebruik van de ring.
6. Selecteer stieren op hun gedrag/agressiviteit, fok een stier die niet agressief is.
7. Houdt de stier in een strak ritme wanneer uit de hand moet worden gedekt.
8. Laat de stier altijd weten wie de baas is.

Huisvesting:

1. Houdt een stier liever niet los in de kudde.
2. Huisvest stieren zodanig dat het hok zo min mogelijk hoeft te worden betreden.
3. Creëer vluchtwegen in de hoeken van het hok.
  1. Indien wel in de kudde:
4. Waarschuw kinderen, bezoekers en ook u zelf voor de stier (eventueel met borden) bij de stal en de wei.
5. Maak hekken in de ligboxenstal die u van buiten af kunt sluiten zodat u zelf met werkzaamheden niet de stier tegen komt.
6. Maak een plek waar u de stier kunt vastzetten.

Wellicht zijn er nog meer dingen te bedenken die het houden van stieren veiliger maken. De meest veilige manier is het houden van de stier in een aparte box van ongeveer 5 x 6 meter met stevig hekwerk, vluchtgangen in de hoeken en een voerheksluiting waarin u de stier kunt vastzetten. Voor het dekken van een koe brengt u de koe in de box bij de stier. Zo kan het natuurlijke gedrag om het dekken heen plaatsvinden en heeft u er geen omkijken naar (bijvoorbeeld gaan koffiedrinken).

Wytze Nauta